

Veszélyes áru szállítás

„ADR”

A veszélyes áruk közúti szállításával kapcsolatos tevékenységet végző vállalkozásoknak az általános, áruszállításra, fuvarozásra vonatkozó jogszabályokon túl kiemelten szem előtt kell tartaniuk az ADR jogszabály előírásait is.

A jogszabály többek között az alábbiakra nézve rendelkezik:

- felsorolja a hatálya alá eső veszélyes árukat és azok szállításával kapcsolatban előírásokat tesz,
- meghatározza a szállítójárművek műszaki kialakítását, szükséges állapotát, kötelező felszereléseit, jelöléseit, okmányait,
- előírja a járműszemélyzet képzését mind a járművezetőre, mind a kisegítő személyzetre nézve,
- szabályozza a veszélyes áruk csomagolóeszközeinek gyártási követelményeit, meghatározza a szállítás során azokkal kapcsolatban betartandó előírásokat, jelöléseiket,
- Mindezekon túl számos előírást tesz a szállítás során elvégzendő műveletekre (csomagolás, ki-, berakás, töltés, ürítés, szállítás, árufogadás, illetve az áru szállításra való feladása, beleértve a szállítmányoztatást is.)

Az ADR jogszabály jellemzően két évente megújításra kerül. Hazánkban jelenleg a legújabb, a 2017-es ADR van érvényben. Az ADR előírásait nem, vagy csak részben kell betartani, amennyiben erre mentesség által az ADR lehetőséget ad.

„VESZÉLYES ÁRU”

Egy - egy veszélyes anyag, készítmény, vagy veszélyes hulladék akkor válik az ADR értelmezésében is veszélyessé, mikor azt közúti szállításra adják fel, illetve még ez előtt, amikor ugyanebből az okból csomagolóeszközbe helyezik. Innentől érvényesek rá az ADR előírásai. Ekkor kell kiválasztani hozzá az ADR által is megengedett csomagolást az ADR által előírt jelölésekkel ([veszélyességi bárcák](#), [UN számok](#)), ekkor kell átgondolni, hogy az immár „áruvá” vált anyagot, hulladékot milyen [járművel](#), okmányokkal és milyen képzéssel rendelkező járművezetővel lehet szállítani. Alkalmazni kell a veszélyes áru - előírásoknak megfelelő adattartalmú fuvarokmányt, biztosítani a szükséges [írásbeli utasítást](#) és így tovább.

A veszélyes árukat az ADR jogszabály veszélyes tulajdonságaik alapján sorolja be egy-egy áruosztályba. Ilyen módon megkülönböztethetünk például robbanóanyagokat, fojtó, gyúlékony, vagy épp mérgező gázokat, radioaktív anyagokat, maró, önreaktív anyagokat, vagy fertőző árukat, mint például egyes egészségügyből származó hulladékok.

Apropó, hulladékok! A 72/2013. (VIII. 27.) VM rendeletben felsorolt valamennyi csillaggal (*) jelzett [veszélyes hulladék](#) az ADR szerint is veszélyes áru. A tapasztalat szerint ezeket a hulladékokat a hazai gyakorlatban jellemzően a halmazállapotuk szerint az UN 3077, vagy az UN 3082 tétel alá szokás besorolni, ami számos esetben nem megfelelő eljárás. Az ilyen hulladékok elszállítása előtt ezeket veszélyes tulajdonságaik alapján pontosan be szükséges sorolni a megfelelő ADR – áruosztályba, a megfelelő UN szám alá.

„Szállítás”

Mint a fentiekből kiderült, a „szállítás” szó jogszabály szerinti értelmezése nem korlátozódik pusztán a szállítójárművekkel a közúton végzett áruszállításra. Ide kell sorolni minden olyan műveletet, amely a veszélyes áruk szállításra való előkészítésétől az áruk címzetteknel történő lerakásáig, illetve ürítéséig tart.

Ennek alapján közúti „szállítást” végez minden olyan vállalkozás, amely a veszélyes árut

- becsomagolja,
- járműbe / járműre rakja, vagy tartályos szállítás esetén beletölti,
- szállításra a saját maga, vagy harmadik fél nevében feladja,
 - szállítmányoztatja,
 - járművön szállítja,
 - járműből kirakja, illetve üríti,
 - címzettként fogadja, illetve
- továbbítás céljából ideiglenesen tárolja.

„JÁRMŰVEZETŐ”

A veszélyes árut, veszélyes hulladékot szállító járművek vezetőinek erre képzettséget kell szerezniük. A képzésről és az azt követő, sikeres vizsgáról a hatóság (narancssárga) [bizonyítványt](#) állít ki.

Fontos tudni, hogy a 3,5 t megengedett legnagyobb össztömeget meg nem haladó szállítójárművek vezetőinek 2007. január 1-től ugyanezzel a bizonyítvánnyal kell rendelkezniük, hogy a tevékenységet végezhessek.

A narancssárga bizonyítvány megléte mindössze két esetben sürgősen szükséges: ha az ADR 1.1.3.6 bekezdése szerinti mentességgel történik a szállítás, vagy, ha a veszélyes áruk a [korlátozott mennyiség](#) (LQ) szabályai szerint vannak csomagolva.

„Felelősségek”

A szállítás valamennyi felsorolt résztvevője az ADR-ben meghatározott felelősségi körrel rendelkezik.

Feladó:

„ ...csak olyan küldeményt adhat át szállításra, amely megfelel az ADR előírásainak. ...”

„ ...meg kell győződnie arról, hogy a veszélyes áru az ADR-rel összhangban van besorolva és az ADR szerint szállítható... ”

„ ...el kell látnia a szállítót információval és adatokkal, ill. szükség esetén az előírt fuvarokmányokkal és kísérő okmányokkal (jóváhagyások, engedélyek, bejelentések, bizonyítványok stb.)”

„ ...csak olyan csomagolóeszközöket, (...) IBC-eket és tartányokat, (...) mobil tartányokat és tankonténereket szabad használnia, amelyek jóvá vannak hagyva és az adott anyag szállítására alkalmasak, ill. el vannak látva az ADR által előírt jelölésekkel...

”

El kell látnia a szállítót a tárgyi veszélyes áru(k)hoz előírt, meghatározott tartalmú és formátumú írásbeli utasítással stb.

Szállító:

„ ...meg kell győződnie arról, hogy a szállítandó veszélyes áru az ADR szerint szállítható;”

„ ...meg kell győződnie arról, hogy az előírt okmányok a szállítóegységen vannak;”

„ ...szemrevételezéssel meg kell győződnie arról, hogy sem a járműnek, sem a rakománynak nincs nyilvánvaló hiányossága, nem szivárog, nincs rajta repedés, szükséges berendezései nem hiányoznak stb.;

„ ...meg kell győződnie arról, hogy a járműre előírt nagybárcák és jelölések el vannak helyezve;”

„ ...meg kell győződnie arról, hogy a járművezető számára az írásbeli utasításban előírt eszközök a járművön vannak.”

Címzett:

A címzetti felelősséggel kapcsolatban el kell oszlatni egy általános tévhitet. Nem ritka, hogy veszélyes árut címzettként fogadó vállalkozások azt gondolván, hogy a tevékenységük nem képezi a szállítás részét, nem foglalkoznak tovább az ADR-rel.

Ezzel szemben rájuk nézve az alábbi előírások jelennek meg:

„...kötelezettsége az áru átvétele (...), ill. kirakás után ellenőrizni, hogy az őt érintő ADR előírásokat betartották.”

„el kell végeznie az ADR által megkövetelt esetekben a járművek és konténerek előírt tisztítását és fertőtlenítését;”

„...biztosítania kell, hogy ha már a konténereket teljesen kiürítették, kitisztították, ill. fertőtlenítették, ne legyenek rajtuk az 5.3 fejezet szerinti jelölések.”

„Ha a címzett más résztvevők (kirakó, tisztító, fertőtlenítő helyek stb.) szolgáltatásait is igénybe veszi, akkor megfelelő intézkedéseket kell foganatosítania annak biztosítására, hogy az ADR előírásainak megfeleljenek.”

„Ha az ellenőrzés során az ADR előírásainak megsértését tapasztalják, a címzett csak azután adhatja vissza a konténert/nagykonténert a szállítónak (fuvarozónak), miután a szabálytalanságot megszüntették.”

Berakó:

„ ...csak akkor adhatja át az árut a szállítónak (fuvarozónak), ha az az ADR szerint szállítható;”

„amikor becsomagolt veszélyes árut vagy üres, tisztítatlan csomagolóeszközt ad át szállításra, ellenőriznie kell a csomagolóeszközök sértetlenségét. Nem adhat át olyan küldeménydarabot, amelynek csomagolóeszköze sérült (...), amíg a sérülést ki nem javították;”

„amikor veszélyes árut rak járműre, nagykonténerbe vagy kiskonténerbe, be kell tartania a rakodásra és árukezelésre vonatkozó különleges előírásokat;”

„miután a veszélyes árut konténerbe rakta, be kell tartania a veszély jelölésére vonatkozó, 5.3 fejezet szerinti követelményeket;”

„amikor a küldeménydarabokat berakja, be kell tartania az együvé rakásra vonatkozó tiltásokat... „

Csomagoló:

„be kell tartania a csomagolási és az egybecsomagolási feltételekre vonatkozó előírásokat;”

„amikor egy küldeménydarabot szállításra előkészít, be kell tartania a küldeménydarabok jelölésére és bárcázására vonatkozó előírásokat.”

„HATÓSÁGI ELLENŐRZÉS”

A veszélyes áruk közúti szállítását hazánkban jelenleg az alábbi öt hatóság jogosult ellenőrizni:

- [Nemzeti Közlekedési Hatóság](#)
- [Rendőrhatalóság](#) (korábban [Határőrség](#) is)
- [Vám- és Pénzügyőrség](#) --> (NAV)
- [Katasztrófavédelem](#)
- [Munkaügyi és munkavédelmi hatóság](#)

- A hatóságok a kontrollt az 1/2002. (I. 11.) Kormányrendelet alapján végzik. Ennek során a rendelet 1. számú mellékletében lévő [ellenőrzési jegyzék](#) szempontjait veszik figyelembe. A feltárt hiányosságokat az azok által képviselt veszély mértéke szerint a 2. számú mellékletnek megfelelően három [kockázati kategóriába](#) sorolják.

„BIZTONSÁGI TANÁCSADÓ”

A veszélyes áruk közúti, vasúti és belvizi szállításában részt vevő vállalkozások számára az abban meghatározott kivételektől eltekintve biztonsági tanácsadó kinevezése előírt.

A tanácsadó kinevezését, feladatait a 25/2014. (IV. 30.) NFM rendelet szabályozza.

Minden olyan vállalkozás, amely hazánkban a veszélyes áruk közúti, vasúti, vagy belvizi szállításával kapcsolatos tevékenységet végez:

- a veszélyes áruk telephelyen kívüli továbbítását, ide értve a szállításhoz kapcsolódó feladást, az árunak a szállítás során történő ideiglenes tárolását, az áru be- és kirakodását, vagy töltését és ürítését, illetve szállítmányozását végzik.

Kivételek:

Azon vállalkozásoknál nem szükséges biztonsági tanácsadó kinevezése, amelyek az ADR 1.1.3.6 bekezdése szerinti végzik veszélyes áruk szállításával kapcsolatos tevékenységüket. Ebben az esetben a szállítás során a szállítójárművekre sosem raknak az 1.1.3.6 bekezdésben meghatározottnál nagyobb mennyiségű veszélyes árut és kivétel az a vállalkozás, amely tevékenysége során csak az ADR 3.4 fejezetében meghatározott, korlátozott mennyiségben (LQ) csomagolt veszélyes áru – küldeménydarabok jelennek meg továbbá az a vállalkozás, amelynek fő, vagy kiegészítő tevékenységébe nem tartozik bele a veszélyes áruk szállításával kapcsolatos, fentebb meghatározott tevékenység.

fuvarokmány

Áru megnevezése (kísérőokmány száma) csomagolás módja	Áruátvétel és teljesítmény igazolása
UNTERGESSEIN HYDROGEN CSEPPFOLYÓSÍTOTT, N.N.M	GÁZ KEVERÉK A-REVERÉR 13.212.1
ADR 227, $\frac{23}{1865}$	ÜRÉSTARIANY

fuvarokmány

Rendszám: FPC-888	Gyártmány: MB-1314	Teherbírás: 13 t.	Fuvarozó neve címe pénztárgalmi jelzőszáma! Vegyipari Betéti Társaság Hajdúszoboszló, u. 87 Adószám: 2283 2.00
Gépjárművezető neve: Ójós	2007 év 03 hó 21 nap		

Teljesítés	A fuvarozás kezdete: 08 óra 00 perc		km-óra állása	Indulás	Érkezés	Tömeg (t)		Áru megnevezése (kísérőokmány száma) csomagolás módja	Áruátvétel és teljesítmény igazolása
	Honnan-hová (megállás helye)	fel				le			
	Hajdúszoboszló Telep		8418						
	Hajdúszoboszló Gólyás		8466			4			
	Hajdúszoboszló Telep		8472				4		
	Hajdúszoboszló Gólyás		8479			4			
	Hajdúszoboszló Telep		8486				4		
	Hajdúszoboszló Gólyás		8493			4			
	Hajdúszoboszló Telep		8500				4		

Összes 20 rakott km	41 fuvaroz. táv.	1240 tömeg	A fuvarozás befejezésének ideje: _____ óra _____ perc	Fuvaroz. idő _____
----------------------------	-------------------------	-------------------	---	--------------------

Megállapodás	A fuvardíj kiegyenlítése készpénzzel/átutalással történik	A fuvarozáshoz kapcsolódó okmányok	A fuvardíj-megállapodás részletezése
---------------------	---	------------------------------------	--------------------------------------

felszerelés

Tűzoltó készülék

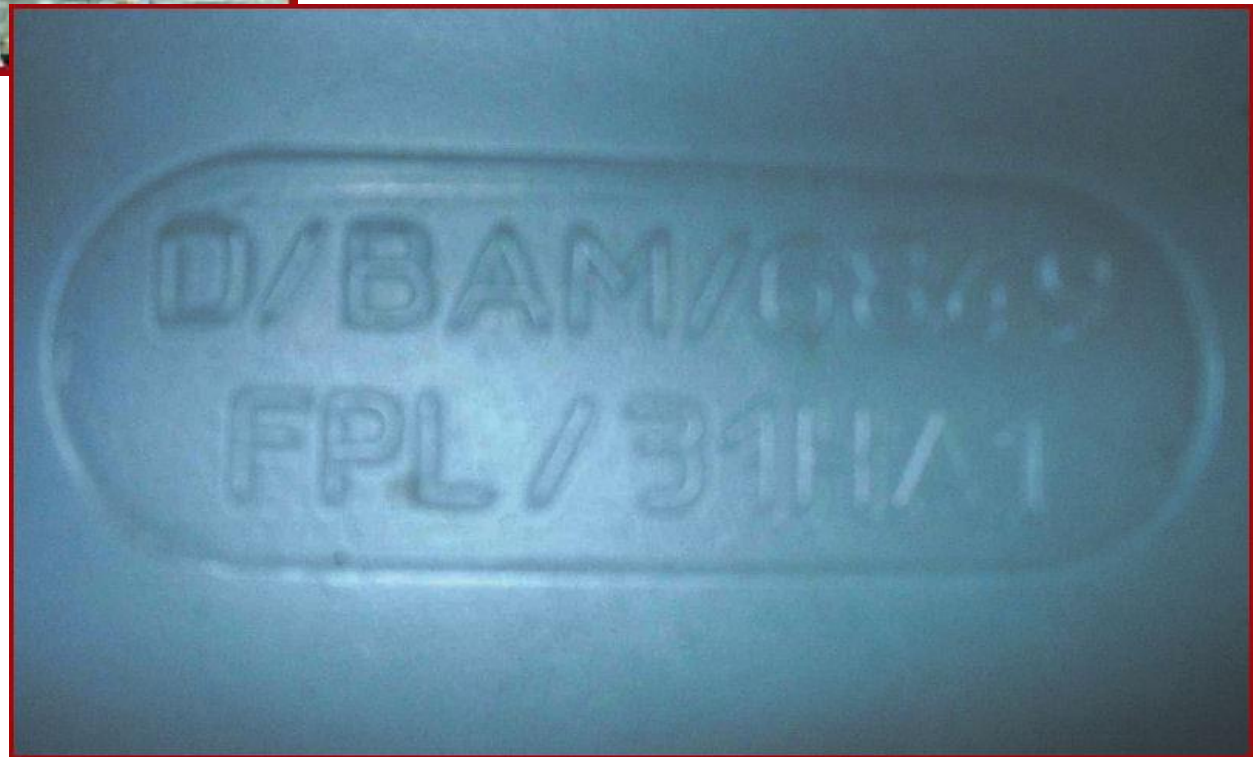
rakományrögztítés

járműjelölés

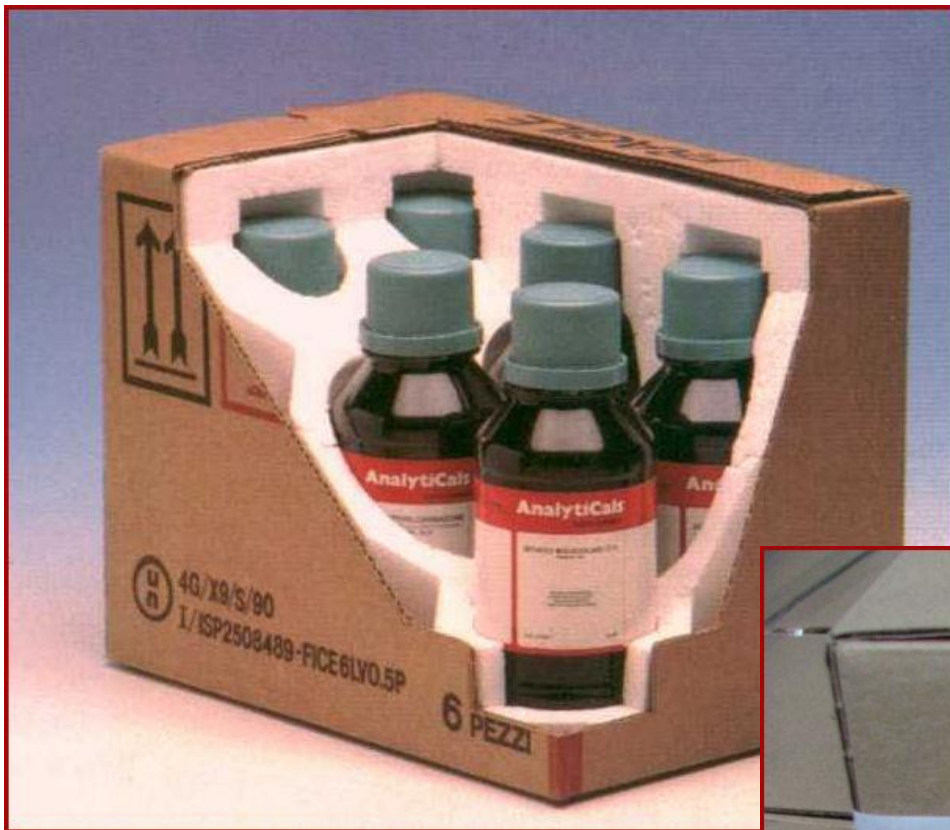
csomagolóeszközök

Csomagolóeszközök - egyesítőcsomagolás

Csomagolóeszközök – LQ

Csomagolóeszközök – szabálytalanságok

Csomagolóeszközök –
szabálytalanságok

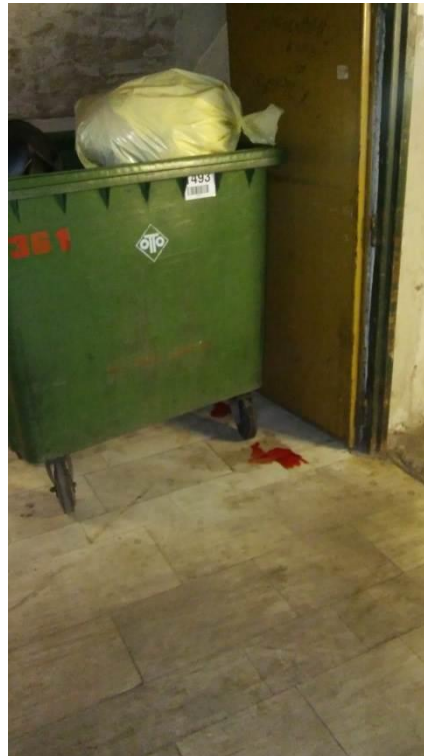

Csomagolóeszközök – szabálytalanságok

Csomagoló: az a vállalkozás, amely a veszélyes árut csomagolóeszközbe, nagycsomagolásba vagy IBC-be teszi, ill. szükség esetén előkészíti a küldeménydarabokat a szállításhoz;

Csomagolóeszköz (csomagolás): egy vagy több tartály és minden egyéb szerkezeti elem vagy anyag, amely szükséges ahhoz, hogy a tartály betölthesse befogadó és egyéb biztonsági funkcióját (lásd még *átalakított csomagolóeszköz, belső csomagolóeszköz, felújított csomagolóeszköz, finomlemez csomagolóeszköz, IBC, ismételten felhasznált csomagolóeszköz, kármentő csomagolás, kombinált csomagolás, köztes csomagolóeszköz, külső csomagolóeszköz, nagycsomagolás, összetett csomagolóeszköz és portömör csomagolóeszköz*);

- Veszélyes áru fajták a kórházban
 - Fertőző hulladék
 - Üres, tisztítatlan csomagolóeszközök
 - Üzemanyag
 - Gyógyszerek, alapanyagok

Fertőző anyagokra vonatkozó előírások

Az UN 3291 tétel alá tartozó hulladékot a zárt ömlesztettáru-konténeren belül olyan, UN szerint vizsgált és jóváhagyott típusú, szivárgásmentes, lezárt műanyag zsákba kell helyezni, amelyet szilárd anyaghoz, II csomagolási csoportra vizsgáltak és a 6.1.3.1 bekezdés szerinti jelöléssel van ellátva.

Az UN 3291 tétel alá tartozó, éles tárgyakat tartalmazó hulladék csak olyan, UN szerint vizsgált és jóváhagyott típusú, merev falú csomagolóeszközben szállítható, amely megfelel a P621, az IBC620, ill. az LP621 csomagolási utasítás előírásainak.

Az UN 3291 tétel alá tartozó hulladékot tartalmazó műanyag zsákokat nem szabad a zárt ömlesztettáru-konténerben annyira összenyomni, hogy tömítetlenné válhassanak.

Csomagolási utasítás

P621	CSOMAGOLÁSI UTASÍTÁS	P621
<u>Ezt a csomagolási utasítást az UN 3291 tételre kell alkalmazni.</u>		
A következő csomagolóeszközök használhatók, feltéve, hogy a 4.1.1.15 kivételével a 4.1.1 és a 4.1.3 szakasz általános előírásait betartják.		
1) Amennyiben a csomagolóeszköz elegendő nedvszívó anyagot tartalmaz a teljes folyadék mennyiség felszívására és képes a folyadék megtartására: hordók (1A2, 1B2, 1N2, 1H2, 1D, 1G); ládák (4A, 4B, 4N, 4C1, 4C2, 4D, 4F, 4G, 4H1, 4H2); kannák (3A2, 3B2, 3H2). A csomagolóeszközöknek szilárd anyagokra vonatkozóan a II csomagolási csoport követelményeinek kell megfelelniük..		
2) Nagyobb mennyiségű folyadékot tartalmazó küldeménydarabok esetén: hordók (1A1, 1A2, 1B1, 1B2, 1N1, 1N2, 1H1, 1H2, 1D, 1G); kannák (3A1, 3A2, 3B1, 3B2, 3H1, 3H2); összetett csomagolóeszközök (6HA1, 6HB1, 6HG1, 6HH1, 6HD1, 6HA2, 6HB2, 6HC, HD2, 6HG2, 6HH2, 6PA1, 6PB1, 6PG1, 6PD1, 6PH1, 6PH2, 6PA2, 6PB2, 6PC, 6PG2 vagy 6PD2). A csomagolóeszközöknek folyékony anyagokra vonatkozóan a II csomagolási csoport követelményeinek kell megfelelniük.		
Kiegészítő követelmények: Az éles tárgyakat, pl. törött üvegeket, tűket tartalmazó csomagolóeszközöknek dőfésállónak kell lenniük, és meg kell tartaniuk a folyékony anyagokat a 6.1 fejezet szerinti vizsgálati körülmények között.		

Különleges előírás

- VC3** Ömlesztve szállítható a származási ország illetékes hatósága által meghatározott szabályok szerint különlegesen felszerelt járműben vagy konténerben. Amennyiben a származási ország nem ADR Szerződő Fél, az előírt feltételeket a küldemény által érintett első ADR Szerződő Fél illetékes hatóságának kell elismernie.
- CV13** Ha az anyagból valamennyi kifolyt és a járműben vagy a konténerben szétterjedt, a járművet, ill. a konténert csak azt követően szabad újra használni, ha alaposan kitisztították és – szükség esetén – fertőtlenítették. Az ugyanabban a járműben, ill. konténerben szállított többi anyagot és tárgyat az esetleges szennyeződés miatt ellenőrizni kell.

- **3. § (1)** Az egészségügyi hulladék közül a veszélyes és nem veszélyes hulladékot egymástól, valamint az egészségügyi szolgáltató telephelyén képződő háztartási hulladékhoz hasonló hulladéktól az egészségügyi szolgáltató által kialakított munkahelyi gyűjtőhelyen, illetve üzemi gyűjtőhelyen elkülönítetten kell gyűjteni a hulladék fajtájának vagy típusának megfelelő gyűjtőedényben.
- (2) Az egészségügyi hulladékot tartalmazó gyűjtőedényt a gyűjtés időtartama alatt lezárt állapotban kell tartani.
- (3) Az egészségügyi veszélyes hulladék közül:
 - a) az éles vagy hegyes eszközöket tartalmazó hulladékot merev falú, szűrásálló,
 - b) a fertőző hulladékot folyadékzáró, mechanikai sérülésnek ellenállóolyan gyűjtőedényben kell gyűjteni, amely a lezárást követően roncsolásmentesen nem nyitható ki.
- (4) Az egészségügyi veszélyes hulladék közül a nem fertőző betegek ellátásából származó, nem éles vagy hegyes hulladék elhelyezésére hulladékgyűjtő zsákot lehet alkalmazni. A hulladékgyűjtő zsákot tartó tartálynak jól záródónak, továbbá lábbal nyithatónak és zárhatónak kell lennie.
- (5) A speciális egészségügyi veszélyes hulladék gyűjthető:
 - a) hűtés nélkül legfeljebb 48 óráig vagy
 - b) hűtött körülmények között – legfeljebb 5 °C-on – addig, amíg a gyűjtőedény megtelik, de legfeljebb 30 napig.
- (6) A speciális egészségügyi veszélyes hulladékot tartalmazó gyűjtőedényen a sárga – fertőzésveszély – színkódot és az 1. melléklet szerinti nemzetközi biológiai veszély jelet kell alkalmazni. A színkódnak és a jelnek jól láthatónak kell lennie.

Szabálytalanságok

Kommunális hulladékban fertőző hulladék.

Szabálytalanságok

És fordítva:
Fertőző hulladékos zsákban
Kommunális hulladék –
Kevésbé veszélyes, de drágább.

Mi kell még?

Tanácsadó!

– kinek, mikor? – ha a vállalkozás ömlesztve, tartányosan, vagy a küldeménydarabos Szállítási módot nem mentességgel használva szállíttat.

- felelőse: ügyvezető

– vonatkozó jogszabály: 24/2014. (IV.30.) NFM rendelet

- bírság: 300.000 ft – terheli a vállalkozás vezetőjét

- Oktatás: minden munkavállaló részére a munkaköréhez mérten a szükséges Információkkal ellátva, igazolást kiadva...

Ha nincs, akkor szintén bírság.

- Bírság: 30.000 ft – terheli a járműszemélyzetet

Köszönöm a figyelmet!

Barkaszi Barnabás

**Veszélyes áruszállítási biztonsági
tanácsadó**

**Tűzvédelmi mérnök,
munkavédelmi szakmérnök,
emelőgép ügyintéző**

+36-20-592-09-33

E-mail: barkaszib84@gmail.com